Datganiad yn dod â Pharth Gwarchod (H5N1 Ffliw Adar Pathogenig Iawn) ger Cynwyd, Sir Ddinbych (AIV 2025/67) i ben am 10:30 ar 25 Hydref 2025 a'r ardal a ffurfiodd y Parth Gwarchod hwnnw yn dod yn rhan o'r Parth Gwyliadwriaeth sydd wedi'i ganoli ar gyfeirnod grid SJ0309339758.

Mae'r Prif Swyddog Milfeddygol wedi cadarnhau bod ffliw adar pathogenig iawn yn bresennol mewn ardal yng Nghymru.

Yn unol ag erthyglau 28(2) a 29(1) a (2) o Orchymyn Ffliw Adar a Ffliw sy'n Deillio o Adar mewn Mamaliaid (Cymru) (Rhif 2) 2006 ("y Gorchymyn"), ac ar ôl ystyried y meini prawf a nodir yn erthygl 29(5), datganodd Gweinidogion Cymru Barth Gwarchod a Pharth Gwyliadwriaeth sydd wedi'u canoli ar gyfeirnod grid SJ0309339758 am 10:30 ar 25 Hydref 2025.

Yn unol ag erthyglau 36(1) a (2) o'r Gorchymyn, mae Gweinidogion Cymru nawr yn datgan bod y Parth Gwarchod hwnnw yn dod i ben, a bod yr ardal a ddisgrifir yn Atodiad 1 i'r Datganiad hwn nawr yn dod yn Barth Gwyliadwriaeth y mae'r holl fesurau a nodir yn Atodlen 5 i'r Gorchymyn yn berthnasol iddo[1]. Mae o leiaf 21 diwrnod wedi mynd heibio ers cwblhau'r holl fesurau glanhau a diheintio cychwynnol y cyfeirir atynt yn Rhan 2 o Atodlen 3 i'r Gorchymyn yn yr holl safleoedd heintiedig yn y Parth Gwarchod, ac mae ymchwiliad milfeddygol wedi'i gwblhau ar bob safle yn y parth y ceir dofednod neu adar caeth eraill ynddynt.

Mae'r mesurau yn Atodlen 5 i'r Gorchymyn wedi'u hatgynhyrchu yn Atodiad 2 i'r Datganiad hwn er hwylustod cyfeirio[2].

Mae’r Parth Gwyliadwriaeth wedi’i farcio ar y map yn Atodiad 3.

Mae'r holl dermau yn y Datganiad hwn wedi'u diffinio yn y Gorchymyn.

Mae'r Datganiad a wnaed am 10:30 ar 25 Hydref 2025 yn cael ei ddirymu a'i ddisodli gan y datganiad hwn o Barth Gwyliadwriaeth o 17:15 ar 25 Tachwedd 2025.

Llofnodwyd: Natalie Sampson, Dirprwy Brif Swyddog Milfeddygol

Dyddiedig: am 17:15 ar 25 Tachwedd 2025.

O dan awdurdod y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig, un o Weinidogion Cymru.

Mae'r datganiad hwn yn ailddatgan y datganiad o'r parth gwyliadwriaeth a ddatganwyd ar xx. Mae erthygl 36(2) o Orchymyn Ffliw Adar a Ffliw sy'n Deillio o Adar mewn Mamaliaid (Cymru) (Rhif 2) 2006 yn gymwys ac yn darparu, ar ddiwedd unrhyw barth gwarchod, y bydd yr ardal a ffurfiodd y parth gwarchod hwnnw yn dod yn rhan o'r parth gwyliadwriaeth sydd wedi'i ganoli yn yr un pwynt brigiad â'r parth gwarchod.

[2] Yn unol ag erthyglau 31(1) o’r Gorchymyn, mae’r mesurau yn Atodlen 5 yn gymwys mewn cysylltiad â pharth gwyliadwriaeth.

Gall peidio â chydymffurfio â'r Datganiad hwn fod yn drosedd o dan adran 72 neu 73 o Ddeddf Iechyd Anifeiliaid 1981.

Mae copïau o'r Datganiad hwn a'r Gorchymyn ar gael ar dudalennau gwe Llywodraeth Cymru a chan Lywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NQ.

Atodiad 1 - Parth Gwyliadwriaeth

Mae'r Parth Gwyliadwriaeth yn cynnwys yr ardal ar y map, sydd wedi'i gynnwys yn Atodiad 3, o fewn y cylch du â radiws o 10 cilometr, sydd â'i ganol yng nghyfeirnod grid SJ0309339758. Cyfeirnod grid yr Arolwg Ordnans yw hwn [cyfres Landranger 1:110,000].

Atodiad 2 - Mesurau mewn Parth Gwyliadwriaeth

Cofnod o ymwelwyr

1. Yn amodol ar baragraff 5, mae'n rhaid i feddiannydd y parth lle cedwir y dofednod neu adar caeth eraill gadw cofnodion o—
  (a) enw a chyfeiriad unrhyw berson sy'n ymweld â'r safle (oni bai bod yr ymweliad i ran o'r safle yn unig lle mae pobl yn byw a lle na chedwir unrhyw ddofednod neu adar caeth eraill);
  (b) dyddiad yr ymweliad;
  (c) a yw'r person wedi cael unrhyw gysylltiad â dofednod neu adar caeth eraill ar y safle.

Cofnod o ddofednod

2. Mae'n rhaid i feddiannydd unrhyw safle yn y parth lle mae dofednod neu adar caeth eraill yn cael eu cadw---
  (a) gadw cofnod o'r holl ddofednod sy'n cyrraedd neu'n gadael y safle cyn gynted ag sy'n rhesymol ymarferol ar ôl y symudiad;
  (b) rhoi gwybod ar unwaith i Weinidogion Cymru am unrhyw gynnydd yn lefelau salwch a marwoldeb neu ostyngiad sylweddol yn y cynhyrchiant wyau neu lle bo hynny'n berthnasol, o ran faint o fwyd a fwyteir neu faint o ddŵr a yfir, neu am wybodaeth berthnasol arall sy'n ymwneud â chynhyrchu wyau ar y safle.

Cofnod o symudiadau dofednod

3. Yn amodol ar baragraff 5, mae'n rhaid i unrhyw berson sy'n ymwneud â chludo neu farchnata dofednod neu wyau dofednod yn y parth wneud cofnod cyn gynted ag sy'n rhesymol ymarferol o'r holl ddofednod ac wyau dofednod y mae wedi'u cludo neu eu marchnata.

Symudiadau dofednod i'w cofnodi

4. Mae'n rhaid i'r cofnodion y cyfeiriwyd atynt ym mharagraffau 2 a 3 uchod gynnwys—
  (a) swm a disgrifiad (gan gynnwys rhywogaethau'r dofednod a math o wy) a gludwyd neu a farchnatwyd;
  (b) yn achos symud o safle yn y parth—
    (i) dyddiad y symud o'r safle;
    (ii) safle cyrchfan (os yw'n hysbys);
    (iii) enw a chyfeiriad y person y mae perchnogaeth neu feddiant yn cael ei drosglwyddo iddo neu wedi'i drosglwyddo iddo;
  (c) yn achos symud i safle yn y parth—

(i) dyddiad y symud;
(ii) safle y symudwyd ohono (os yw'n hysbys);
(iii) enw a chyfeiriad y person sydd neu sydd wedi trosglwyddo perchnogaeth neu feddiannaeth;

(d) yn achos marchnata heb symud cysylltiedig, enw a chyfeiriad y person y trosglwyddwyd y perchnogaeth iddo a'r dyddiad.

Cwmpas dyletswyddau cadw cofnodion

5. Nid yw paragraffau 1 a 3 yn gymwys mewn cysylltiad â symud—

(a) wyau'n uniongyrchol i safle manwerthu, ar neu o safle o'r fath neu'n dilyn symudiad o'r fath;
(b) pobl i sŵau, parciau bywyd gwyllt neu (oni bai ei fod yn ofynnol gan Weinidogion Cymru) unrhyw safle arall sy'n agored i'r cyhoedd, cyn belled nad oes gan y cyhoedd fynediad i unrhyw ardal lle mae adar yn cael eu cadw;
(c) y canlynol i unrhyw safle lle mae dofednod neu adar caeth eraill yn cael eu cadw—
    (i) unrhyw berson ar hawl tramwy cyhoeddus neu sy'n defnyddio unrhyw hawl mynediad arall i'r safle;
    (ii) tresmaswyr;
    (iii) unrhyw berson sy'n gweithredu'r Gorchymyn hwn.

Cyfyngiadau ar symud dofednod, adar caeth eraill a mamaliaid ar ac oddi ar safle

6. (1) Yn amodol ar is-baragraff (2), ni chaiff unrhyw berson symud dofednod, adar caeth eraill na mamaliaid i neu o safle yn y parth lle cedwir dofednod neu adar caeth eraill, oni bai bod y symud wedi'i drwyddedu gan arolygydd milfeddygol neu gan arolygydd o dan gyfarwyddyd arolygydd milfeddygol.

(2) Nid yw is-baragraff (1) yn gymwys i anifeiliaid anwes—

(a) sydd ddim ond yn gallu cael mynediad i ran honno o'r safle lle mae pobl yn byw;
(b) nad ydynt yn dod i gysylltiad â dofednod neu adar caeth eraill ar y safle; ac
(c) nad oes ganddynt fynediad i unrhyw gewyll neu ardaloedd ar y safle lle cedwir dofednod neu adar caeth eraill.

Mesurau bioddiogelwch

7. Mae'n rhaid i'r meddiannydd ac unrhyw berson sy'n cyrraedd neu'n gadael y safle yn y parth lle cedwir dofednod, neu adar caeth eraill neu wyau—

(a) gymryd mesurau bioddiogelwch fel y mae'n ystyried sydd eu hangen i leihau'r risg o ledaenu ffliw adar i neu o'r safle; a
(b) cydymffurfio ag unrhyw ofynion bioddiogelwch y mae arolygydd milfeddygol neu arolygydd o dan gyfarwyddyd arolygydd milfeddygol, drwy hysbysiad iddo, yn eu gosod.

Sarn, tail dofednod a slyri

8 (1) Ni chaiff unrhyw berson symud na lledaenu sarn dofednod a ddefnyddiwyd, tail dofednod na slyri dofednod yn y parth oni bai bod arolygydd milfeddygol neu arolygydd o dan gyfarwyddyd arolygydd milfeddygol wedi trwyddedu hynny.

(2) Gall arolygydd milfeddygol awdurdodi symud tail dofednod, gyda'r mesurau bioddiogelwch priodol, o safle yn y parth gwyliadwriaeth i ffatri ddynodedig ar gyfer ei drin neu ei storio ar unwaith ar gyfer ei drin wedi hynny, i leihau'r risg o ledaenu feirws ffliw'r adar.

Cyfyngiadau ar symud carcasau dofednod ac adar caeth eraill o fewn y parth

8A (1) Yn amodol ar baragraff (2), ni chaiff unrhyw berson symud carcasau dofednod neu adar caeth eraill o safle yn y parth;

(2) Caiff arolygydd milfeddygol neu arolygydd o dan gyfarwyddyd arolygydd milfeddygol drwyddedu symud carcasau dofednod neu adar caeth eraill at ddibenion gwaredu neu wneud diagnosis o safle yn y parth.

Crynoadau o ddofednod

9. Ni chaiff unrhyw berson ganiatáu i ddofednod neu unrhyw adar caeth eraill gael eu casglu ynghyd mewn unrhyw ffair, marchnad, sioe, arddangosfa neu unrhyw grynhoad arall yn y parth.

Rhyddhau adar hela

10. (1) Ni chaiff unrhyw berson ryddhau adar hela yn y parth.

(2) At ddibenion y paragraff hwn, mae adar hela yn cynnwys unrhyw ffesantod, petris, grugieir (neu adar hela gwaun), grugieir du neu rugieir gwynion neu hwyaid a fridwyd ar gyfer saethu

Cyfyngiadau ar symud dofednod ac wyau yn y parth

11. (1) Yn amodol ar baragraff 12, ni chaiff unrhyw berson symud unrhyw ddofednod neu wyau o fewn y parth (ac eithrio drwy'r parth ar y ffordd neu'r rheilffordd heb aros), oni bai eu bod yn cydymffurfio â'r holl fesurau bioddiogelwch a bennwyd gan arolygydd milfeddygol yn amodau trwydded.

(2) Ni chaiff meddiannydd y safle y symudir dofednod iddo symud unrhyw un o'r dofednod hynny o'r safle hwnnw am gyfnod o 21 diwrnod o leiaf o'r diwrnod y symudwyd y dofednod hynny i'r safle.

Dosbarthu wyau i safleoedd cyfanwerthu neu fanwerthu yn y parth

12. Nid yw paragraff 11 yn berthnasol i symud wyau'n uniongyrchol i safleoedd cyfanwerthu neu fanwerthu, neu'n dilyn symudiad o'r fath.

Mesurau bioddiogelwch

13. Ni chaiff arolygydd milfeddygol roi trwydded o dan baragraff 11 oni bai ei fod yn fodlon y bydd y trwyddedai'n cymryd mesurau bioddiogelwch priodol ac mae'n rhaid i gymryd mesurau o'r fath fod yn amodau'r drwydded.

Symud dofednod i ladd-dy

14. Caiff arolygydd milfeddygol roi trwydded i symud dofednod o'r tu allan i unrhyw barthau gwarchod a gwyliadwriaeth ffliw adar i ladd-dy o fewn y parth gwyliadwriaeth a symudiadau dilynol y cig sy'n deillio o ddofednod o'r fath.

Cyfyngiadau ar symud dofednod, wyau, cig dofednod, semen, samplau gwaed a charcasau allan o'r parth

15. (1) Yn amodol ar baragraff 16, ni chaiff unrhyw berson symud unrhyw ddofednod neu adar caeth eraill, neu unrhyw wyau, semen, samplau gwaed neu garcasau o ddofednod neu adar caeth eraill allan o'r parth, oni bai bod y symud yn—

(a) yn symudiad a nodwyd yn is-baragraff (2); ac

(b) wedi'i drwyddedu gan arolygydd milfeddygol neu gan arolygydd o dan gyfarwyddyd arolygydd milfeddygol.

(2) Mae'r symudiadau y cyfeirir atynt yn is-baragraff (1) yn symudiadau—

(a) dofednod i'w lladd (os bodlonir gofynion paragraff 17);

(b) cywion diwrnod oed sydd wedi deor o wyau a gynhyrchwyd yn y parth gwarchod neu barth gwyliadwriaeth neu o wyau a ddaeth i gysylltiad ag wyau o'r fath (os bodlonir gofynion paragraff 18);

(c) cywion diwrnod oed sydd wedi deor o wyau sy'n deillio o'r tu allan i'r parth gwarchod a pharth gwyliadwriaeth ac a gadwyd ar wahân i wyau a gynhyrchwyd mewn parth o'r fath (os bodlonir gofynion paragraff 19);

(d) dofednod sy'n barod i ddodwy neu ddofednod deor a symud i safle neu ran o safle lle nad oes dofednod yn cael eu cadw;

(d) wyau deor o'r parth— (i) i ddeorfa ddynodedig; neu (ii) i fangre ddynodedig i'w defnyddio at ddibenion gwyddonol, diagnostig neu fferyllol (os, yn y ddau achos, bodlonir gofynion paragraff 20);

(f) wyau i ganolfan pacio wyau ddynodedig (os bodlonir gofynion paragraff 21);

(g) wyau i waith prosesu wyau;

(h) wyau ar gyfer eu gwaredu;

(i) dofednod i filfeddygfa ar gyfer eu trin neu i safle dechrau'r daith ar ôl dychwelyd o symudiad o'r fath.

(j) semen i safle bridio neu i safle dynodedig at ddibenion gwyddonol, diagnostig neu fferyllol.

(k) samplau gwaed i labordy neu bractis milfeddygol at ddibenion gwyddonol neu ddiagnostig.

Dosbarthu wyau bwrdd i safleoedd cyfanwerthu a manwerthu

16. Nid yw paragraff 15 yn berthnasol i symud wyau bwrdd yn uniongyrchol i safleoedd cyfanwerthu neu fanwerthu, neu'n dilyn symudiad o'r fath.

Gofynion i symud dofednod o safle yn y parth i ladd-dy dynodedig

17. Rhaid peidio â symud dofednod o safle yn y parth i ladd-dy dynodedig y tu allan i'r parth oni bai bod y gofynion canlynol wedi'u bodloni—
(a) bod arolygydd milfeddygol wedi archwilio'r dofednod ar y safle ddim mwy na 24 awr cyn eu bod yn gadael y safle;
(b) bod y gweinidog priodol sy'n gyfrifol am y lladd-dy dynodedig wedi awdurdodi symud y dofednod hynny.

Gofynion i symud cywion diwrnod oed sydd wedi deor o wyau a gynhyrchwyd yn y parth gwarchod neu wyliadwriaeth neu o wyau a ddaeth i gysylltiad ag wyau o'r fath

18. Ni chaniateir symud cywion diwrnod oed o wyau a gynhyrchwyd yn y parth gwarchod neu wyliadwriaeth neu o wyau sydd wedi dod i gysylltiad ag wyau o'r fath oni bai y cydymffurfir ag unrhyw fesurau bioddiogelwch a bennwyd gan arolygydd milfeddygol drwy hysbysiad neu amod trwydded.

Gofynion i symud cywion diwrnod oed sydd wedi deor o wyau sy'n deillio o'r tu allan i'r parthau gwarchod a gwyliadwriaeth

19. Ni chaniateir symud cywion diwrnod oed sy'n deillio o'r tu allan i unrhyw barthau gwarchod a gwyliadwriaeth ffliw adar oni bai bod y ddeorfa yn y parth yn cael ei gweithredu mewn ffordd sy'n golygu na ddaw'r wyau hynny i gysylltiad ag wyau neu gywion diwrnod oed o fewn y parth.

Gofynion i symud wyau sy'n deor o'r parth i ddeorfa ddynodedig neu i safle dynodedig i'w defnyddio at ddibenion gwyddonol, diagnostig neu fferyllol

20. i chaniateir symud wyau sy'n deor o'r parth i ddeorfa ddynodedig, neu i safle dynodedig i'w defnyddio at ddibenion gwyddonol, diagnostig neu fferyllol oni bai bod yr wyau a'u deunydd pacio wedi'u diheintio cyn iddynt adael y safle.

Gofynion i symud wyau i ganolfan pacio wyau

21. Ni chaniateir symud wyau i ganolfan pacio wyau ddynodedig oni bai—
(a) eu bod wedi'u pacio mewn deunydd pacio y gellir ei daflu neu ddeunydd pacio sydd wedi'i lanhau a'i ddiheintio yn unol â chyfarwyddiadau'r arolygydd milfeddygol; a
(b) bod unrhyw berson sy'n cludo'r wyau'n cydymffurfio ag unrhyw fesurau bioddiogelwch a bennwyd gan arolygydd milfeddygol.

Glanhau a diheintio cerbydau sy'n cludo unrhyw beth a allai fod wedi'i halogi

22. Mae'n rhaid i unrhyw berson sy'n cludo unrhyw ddofednod, aderyn caeth arall, cig, porthiant, tail, slyri, sarn neu unrhyw beth arall a allai fod wedi'i halogi, lanhau a diheintio'r cerbyd ac unrhyw gyfarpar a ddefnyddiwyd i gludo'r peth hwnnw cyn gynted ag y bydd wedi'i ddadlwytho, yn unol ag erthygl 66 o'r Gorchymyn.

Glanhau a diheintio cerbydau

23. Mae’n rhaid i berson sy’n cyrraedd neu’n gadael safle yn y parth mewn cerbyd lanhau a diheintio unrhyw ran o’r cerbyd a allai fod wedi’i halogi yn ddi-oed, yn unol ag erthygl 66 o’r Gorchymyn.

Atodiad 3

Map sy'n dangos y Parth Gwyliadwriaeth (10km) wedi'i ganoli ar gyfeirnod grid SJ0309339758.

Cyfeirnod grid yr Arolwg Ordnans yw hwn [cyfres Landranger 1:110,000].